

9.10.2024

Pyhäjoen kunta
Kuntatie 1
86100 Pyhäjoki

PPHVA/20625/07.01.02.04/2024

Pyhäjoen terveyskeskuksen toiminta

Pyhäjoen kunnanhallitus (Khall 19.8.2024 S 220) on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteelta tietopyynnön kautta selvityksen Pyhäjoen terveyskeskuksen toimintaa koskien.

Pohde on julkaissut tiedotteen terveyden- ja sairaanhoidon palveluvalikoimassa tapahtuvista muutoksista verkkosivuillaan 9.7.2024.

[Terveyden- ja sairaanhoidon palveluvalikoimaan on tulossa muutoksia syksyllä 2024 - Pohde](#)

Tiedotteen mukaan infopisteen toiminta loppuu Pyhäjoen sosiaali- ja terveystieteiden yksikössä 1.8.2024 alkaen. Sairaanhoidon vastaanotto toimii Pyhäjoen sosiaali- ja terveystieteiden yksikössä 1.8.2024 alkaen ajanvarauksella pääasiassa kolmena päivänä viikossa. Muina aikoina asiakkaat voivat asioida Raahen ja Kalajoen sosiaali- ja terveyskeskuksissa. Lääkärin vastaanotto toimii ajanvarauksella pääasiassa kahtena päivänä viikossa Pyhäjoen sosiaali- ja terveystieteiden yksikössä. Muina aikoina lääkärin vastaanotto toimii Raahen ja Kalajoen sosiaali- ja terveyskeskuksissa. Laboratorion näytteenottopäivät muuttuvat Pyhäjoella elokuussa. Näytteenotto on avoinna 9.8.2024 alkaen keskiviikkoisin kello 7.30–10.30. Aika näytteenottoon varataan etukäteen NordLabista.

Ohessa vastaukset tietopyynnössä esitettyihin kysymyksiin koskien Pyhäjoen sosiaali- ja terveystieteiden yksikön palveluvalikoimaa 1.8.2024 alkaen:

9.10.2024

1. Miten ja missä on päätetty Pyhäjoen terveysaseman toimintojen supistamisesta ja sairaanhoitajan ja lääkärin vastaanottoaikojen vähentämisestä 1.8.2024 lähtien

Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuusto (20.11.2023 187§) on linjannut sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa, että tarpeenmukaisten sote-keskusten palveluverkosto jakaantuu vuosina 2024–2025 laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskuksiin, sosiaali- ja terveyskeskuksiin sekä sosiaali- ja terveysyksiköihin. Pyhäjoen yksikkö on nimetty aluehallituksen ohjauksen perusteella ja hyvinvointialuejohtajan päätöksellä (HVAJ 52, 2024) sosiaali- ja terveysyksiköksi.

Sosiaali- ja terveyskeskusten sekä -yksiköiden palveluvalikoiman mukainen henkilöstön allokointi on toimialueiden operatiivista toimintaa. Valtuuston linjausten ja aluehallituksen ohjauksen perusteella on tehty tarvittavia toimenpiteitä koskien myös Pyhäjoen sosiaali- ja terveysyksikön palveluvalikoimaa ja henkilöstömäärää. Lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanottojen määrä on suunniteltu yhdenvertaiseksi muiden vastaavien väestöpohjien sote-yksiköiden kanssa, esimerkiksi Reisjärven, Alavieskan ja Vihannin sote-yksiköihin verrattuna. Yhdenvertaisilla palveluilla ja yhteen sovitetuilla palvelukokonaisuuksilla pyritään turvaamaan laadukkaat ja vaikuttavat palvelut koko hyvinvointialueella asiakas- ja potilasturvallisuus huomioiden.

Edellä mainitun aluevaltuuston linjauksen mukaan jatkossa kaikkien sosiaali- ja terveyskeskusten sekä -yksiköiden palveluvalikoimaa tarkastellaan jatkuvasti ja vähintään vuosittain talous- ja toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä. Siirtymävaiheessa sosiaali- ja terveysyksiköiden palveluvalikoima ja henkilöstöresurssi ovat olleet liikkeenluovutuksella Pohteelle siirtyneen, edeltävien sote-organisaatioiden rakenteiden mukaisia. Palvelurakenteet, resurssit ja toimintakäytänteet ovat vaihdelleet eri yksiköiden välillä merkittävästi. Pyhäjoen palveluvalikoima ja resursointi on ollut Pohteelle siirtyessä keskimääräistä parempi.

Pyhäjoen palveluvalikoiman ja resurssi-allokoinnin muutokset on tehty 1.8.2024 alkaen. Resurssien yhdenmukaistaminen on keventänyt Pyhäjoen sosiaali- ja terveysyksikön resursseja aikaisempaan verrattuna. Väestömäärään ja sote-palvelutarpeeseen pohjautuen Pyhäjoen alueen tarve on noin kaksi lääkäriä ja 2,5

9.10.2024

sairaanhoidtajaa ja tätä resurssia tuotetaan sekä kivijalkapalveluna että digitaalisena palveluna. Kuitenkin henkilöstön saatavuushaasteet, erityisesti lääkärivaje sekä lääkärirekrytointin haasteet ovat vähentäneet Pyhäjoen sosiaali- ja terveystieteiden resursointia tavoitetasosta entisestään. Näin ollen ymmärrämme kunnassa nousevan huolen ja toteamme, että Pyhäjoen sosiaali- ja terveystieteiden resursointi ja palvelujen laajuus eivät ole tällä hetkellä kaikilta osin Pohteen tavoitetaso mukaisia ja korjaavia toimenpiteitä tehdään, esimerkiksi laboratorionäytteenottoon rekrytoidaan parhaillaan henkilöä näytteenottoaikojen lisäämiseksi.

Pohteen alueella hoidon ja palvelujen saatavuutta on vahvistettu digitaalisen sote-keskuksen palveluilla. Digitaalisessa sote-keskuksessa voi keskustella chatissa sairaanhoidajan tai psykiatrisen sairaanhoidajan kanssa ilman ajanvarausta arkipäivisin sekä iltaisin ja viikonloppuisin. Chatissa tehtävän hoidon tarpeen arvioinnin perusteella voidaan varata aika myös videovastaanotolle, joka voi olla esimerkiksi lääkärille tai sairaanhoidajalle. Pyhäjoella on ollut saatavilla etäpalveluita digitaalisen sote-keskuksen kautta 30.10.2023 alkaen. 11 kuukauden aikana 33,6 % pyhäjokisista on käyttänyt digitaalisen sote-keskuksen palveluja ja avosairaanhoidon käynneistä 11,9 prosenttia (1 838 etäkontaktia) on hoidettu sen kautta.

2. Ennakkovaikutusten arviointi koskien palvelutarjonnan supistamista Pyhäjoella ja tarvittavien palvelujen hankkimista mm. Kalajoelta, Raahesta ja Oulusta

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa palvelurakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille voidaan tarjota vaikuttavia ja yhdenvertaisia palveluita henkilöstön riittävyys ja talouden kantokyky huomioiden.

Palvelujen tarpeenmukaisuus tarkoittaa sitä, että palveluja tarjotaan joustavasti väestön palvelutarpeet, ikärakenne, etäisyydet ja luontaiset asiointisuunnat sekä alueelliset erityispiirteet huomioiden. Palveluntarvetta tarkastellaan Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämällä sote-palvelutarvekerroin-mittarilla, joka on tarkoitettu käytettäväksi kuntien ja alueiden palvelutarpeiden suunnittelussa ja

9.10.2024

resurssien jaossa. Sote-palvelutarvekerroin ottaa huomioon väestörakenteen, sosioekonomiset tekijät, terveyteen liittyvät muuttuja ja sairastavuustekijät. Pohteen alueella sote-palvelutarvekerroin postinumeroittain vaihteli Kaakkurin 0.59:sta Pyhäjärven 1.48:aan (vuonna 2021), Pyhäjoella em. kerroin oli 1.16. Päätöksentekoon liittyvää ennakkovaikutusten arviointia on tehty edellä mainitut näkökohdat huomioiden. Myös käytettävissä olevat toimitilat, niiden kunto ja tarkoituksenmukaisuus on otettu huomioon kokonaisarvioinnissa.

Palveluvalikoiman muutoksia arvioidaan edellä mainittujen perusteiden mukaan jatkuvasti jo syksyn aikana. Muutoksia tehdään, mikäli arvioinnin perusteella siihen on tarvetta ja henkilöstön saatavuus paranee. Erityisesti lääkäreiden rekrytointiin on panostettu ja tarkoituksena on uudistaa perusterveydenhuollon lääkärien palkkausjärjestelmää, jotta lääkäreiden rekrytointi koko hyvinvointialueelle paranisi. Iso alueellisesti kattava hyvinvointialueorganisaatio kykenee kuntarajariippumattomalla palvelujärjestelmällä turvaamaan vaihtoehtoisin tavoin palveluiden saatavuuden yksittäisen toimipisteen tilapäisen resurssivajeen kompensoimiseksi. Toisaalta isossa organisaatiossa on noudatettava yhtenäistä palkkauspoliittikkaa, joka voi olla haaste yksittäisten toimipisteiden rekrytointihaasteiden korjaamisessa.

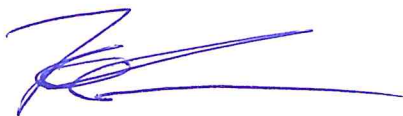
3. Miten sosiaali-, perhe-, terapia- ja päihdepalvelut hoidetaan Pyhäjoella tulevaisuudessa 1.8.2024 alkaen

Tällä hetkellä äitiysneuvolassa on terveydenhoitajan vastaanottoa neljänä päivänä viikossa, minkä lisäksi toinen terveydenhoitaja käy lastenneuvolassa kuutena päivänä kuukaudessa. Perhepalveluiden tarvetta ja resurssien riittävyyttä arvioidaan jatkuvasti ja ne järjestetään tarpeenmukaisesti jatkossa syntyvyyteen ja palvelutarpeeseen sekä yhdenvertaisuuteen perustuen. Päihdepalveluja on saatavana yhdestä kahteen kertaan kuukaudessa ja sosiaalipalveluja tarpeen mukaan pääosin jalkautumalla kotiin. Mielenterveyspalveluja järjestetään neljänä päivänä viikossa tällä hetkellä. Myös mielenterveys- ja päihdepalveluiden tarvetta arvioidaan säännöllisesti palvelutarpeeseen ja yhdenvertaisuuteen perustuen.

9.10.2024

4. Perustelut siihen, että onko päätöksenteko ollut avointa, osallistavaa ja hyvän hallintotavan mukaista

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on järjestänyt alueen asukkaille ja palvelujen käyttäjille hyvinvointialuelain 29 § ja 34 § (611/2021) mukaisesti oikeuden osallistua ja vaikuttaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisiin toimenpiteisiin. Suunnitellut toimenpiteet julkaistiin Pohteen verkkosivuilla 20.2.2024. Kevään 2024 aikana järjestettiin viisi paikallista henkilöstö- ja asukastilaisuutta (Kuusamo, Ii, Kalajoki, Ylivieska, Reisjärvi) sekä 28.2.2024 koko Pohdetta koskeva yleinen verkossa toteutettu interaktiivinen asukastilaisuus. Myös kaikki kuntatilaisuudet toteutettiin etäyhteydellä reaaliaikaisesti ja tallenne oli Pohteen verkkosivuilla katsottavissa kahden viikon ajan. Nyt toteutettu toimenpide eli voimavarojen kohdentaminen eri yksiköiden välillä on niin sanottua operatiivista toimintaa aluevaltuuston päätöksen mukaisten puitteiden sisällä.

Ilkka Luoma
hyvinvointialuejohtaja

Kirsti Ylitalo-Katajisto
Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Vastaus tietopyyntöön

6 (6)

9.10.2024

Peltokorpi Päivi
10001393775

Allekirjoittaja Peltokorpi Päivi
10001393775
DN: cn=Peltokorpi Päivi
10001393775, c=FI
Päivämäärä: 2024.10.09 15:22:29
+03'00'

Päivi Peltokorpi

toimialuejohtaja

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

Mämmi-Laukka
Leena
25005819989

Allekirjoittaja Mämmi-Laukka
Leena 25005819989
DN: cn=Mämmi-Laukka Leena
25005819989, c=FI
Päivämäärä: 2024.10.09 15:06:07
+03'00'

Leena Mämmi-Laukka

toimialuejohtaja

Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria

Jakelu

Pyhäjoen kunta